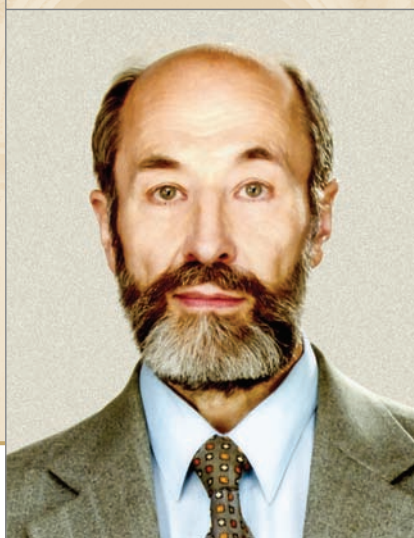

ПЕДАН Анатолій Дмитрович

Випускник
факультету автоматики
і напівпровідникової
електроніки (1964)

Старший науковий співробітник
науково-дослідного відділу
радіотехнічних систем
Інституту телекомунікацій,
радіоелектроніки та електронної
техніки НУ «Львівська політехніка»
(з 1969 р. і донині).
Винахідник СРСР

Народився 13 квітня 1939 р. у м. Києві в сім'ї службовців. Батько, Педан Дмитро Микитович (1904–1983), після закінчення Київського хіміко-технологічного інституту працював науковим співробітником НДІ цукрової промисловості УРСР. Мати, Корінна Валентина Гнатівна (1907–2007), після закінчення фізико-математичного факультету Київського університету працювала асистентом кафедри фізики в Київському технологічному інституті шкіряно-взуттєвої промисловості.

В 1941 р. батько добровольцем пішов на фронт, а сім'я (Анатолій Дмитрович, мати, старший брат Леонід і бабуся) евакуювалися до батькової рідні в с. Моринці — батьківщину Т. Г. Шевченка, де і пробули в окупації до визволення. Після демобілізації в 1946 р. батька скерували на роботу у м. Львів, куди перебралася і вся сім'я.

У 1947–1957 рр. А. Д. Педан навчався у Львівській середній школі № 4. В той же час паралельно навчався у чотирирічній Вечірній музичній школі № 2 по класу скрипки. Щодо подальшого життєвого шляху вагань не було — Львівський політехнічний інститут, радіотехнічний факультет. Спонукали до цього спогади раннього дитинства — довгі сріблясті стрічки, видобуті з деталей трофейної радіостанції, часті натхненні розповіді матері про найсвітліші часи її навчання в університеті та роботи на кафедрі фізики, а також нічні «сеанси» прийому якихось радіостанцій трофейним детекторним радіоприймачем.

У 1957 р. Анатолій Дмитрович склав вступні іспити на радіотехнічний факультет, але не пройшов за конкурсом через відсутність трудового стажу. Відтак влаштувався на роботу на Львівський електроламповий завод у цех електронно-променевих трубок і за один рік пройшов шлях від різноробочого, учня електрика до радіомеханіка четвертого розряду.

В 1958 р. А. Д. Педан успішно склав вступні іспити і був зарахований студентом першого курсу радіотехніч-

ного факультету Львівського політехнічного інституту на спеціальність «Радіотехніка».

Закарбувалася в пам'яті вступна лекція для всього потоку студентів-першокурсників, а особливо наведена в ній цитата із звернення до молоді репресованого академіка-біолога Миколи Івановича Вавілова: «Єдине, що вам не зрадить у житті, — це наука». Яскравими представниками науки для студентів були професори Ю. Т. Величко та Є. Ф. Замора, доценти К. С. Гліненко, Й. А. Захарія та С. І. Кирпатовський.

Валентина Гнатівна

Дмитро Микитович

напівпровідникових приладів» та ін. Спочатку Анатолій Дмитрович сприйняв переведення на інший факультет як втрату мрії, та після першої ж лекції проф. Б. Й. Швецького зрозумів, що це крок на вищий щабель у тому ж напрямі, до того ж цікавість до фізики йому прищепила мати своїми натхненими спогадами.

Найяскравіші події студентських років стосуються участі А. Д. Педана протягом п'яти років у самодіяльному симфонічному оркестрі Львівського політехнічного інституту. За високу виконавчу майстерність і різнобічний репертуар оркестр одержав почесне звання Народного. Вивчення нових музичних творів, репетиції, виступи, гастролі по країні, атмосфера сцени — все це залишило в пам'яті глибокий емоційний слід.

У грудні 1964 р. Анатолій Дмитрович здобув диплом інженера-електрика за спеціальністю «Напівпровідникові прилади», і, згідно з планом розподілу молодих спеціалістів, був скерований на роботу в Спеціальне

конструкторське бюро (СКБ) електровакуумних приладів та джерел світла на посаду інженера. В 1965 р. був переведений на посаду старшого інженера Спеціального конструкторського бюро Львівського заводу кінескопів з СКБ, яке мало госпдоговірні роботи з Науково-дослідним сектором № 2 (НДС-2) Львівського політехнічного інституту.

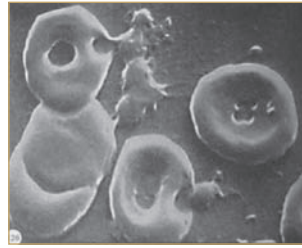
В 1969 р. А. Д. Педан перейшов на роботу в НДС-2 на посаду керівника групи, а в 1970 р. був переведений на посаду старшого наукового співробітника, продовжуючи спільні з СКБ роботи по розробці вимірювальних комплексів для електронно-променевих трубок як компонентів космічних апаратів для дослідження Місяця, сканера для автомата по обробці інформації з трекових камер прискорювача Об'єднаного інституту ядерних досліджень (м. Дубна, Росія), фотонабірного автомата на базі електронно-променевих трубок для ВНДПоліграфмаш (м. Москва, Росія), фокусує-відхильного комплексу на базі електронно-променевої трубки для НДЕлектрографії (м. Вільнюс, Литва) та ін.

В 1997 р. Анатолій Дмитрович започаткував у Науково-дослідній лабораторії № 2 (НДЛ-2 — трансформація НДС-2) новий напрям досліджень — скануюча оптична мікроскопія на базі електронно-променевих трубок надвисокої роздільної здатності, який фінансувався МОН України й успішно розвивався протягом 17 років.

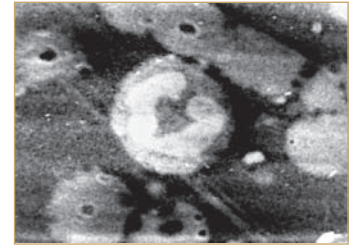

Скануючий оптичний мікроскоп (СОМ) для біомедицини і нанотехнологій

Це кардинально спрощений аналог растрового електронного мікроскопу (РЕМ), в якому відсутня система періодичного поновлення вакууму в зоні розташування об'єкта дослідження завдяки трансформації електронного променя в світловий. Сканування, наприклад, біологічного мікрооб'єкта світловим променем по алгоритмам електронної мікроскопії, дозволяє досліджувати цей об'єкт в умовах забезпечення його життєдіяльності. При цьому роздільна здатність штатного оптичного мікроскопа підвищується принаймні на порядок, досягаючи початкових значень збільшення растрових електронних мікроскопів, як це продемонстровано на препаратах крові людини.

Зображення препарату крові людини на моніторі РЕМ

Зображення мазка крові людини на моніторі СОМ

З роботами по скануючій оптичній мікроскопії ознайомилися спеціалісти ВАТ «SELMІ» (м. Суми) і висловили зацікавленість в освоєнні серійного виробництва СОМа, захищеного 16 патентами, за участю НУ «Львівська політехніка».

Науковий доробок А. Д. Педана складають доповіді на вітчизняних та міжнародних конференціях, 152 публікації у вітчизняних та зарубіжних журналах, у тому числі 41 авторське свідоцтво на винаходи та патенти, що відзначено нагрудним знаком «Винахідник СРСР». До винахідницької діяльності його залучив батько, який сам мав кілька авторських свідоцтв на винаходи. Він і ознайомив сина-інженера з нормативними документами патентознавства. За багаторічну сумлінну працю, успіхи у професійній діяльності та значні досягнення в науковій роботі А. Д. Педан неодноразово відзначався грамотами та дипломами Національного університету «Львівська політехніка», а в 1985 р. був нагороджений медаллю «Ветеран праці».

Стопами Анатолія Дмитровича пішов його син Павло (1964 р. н.): також закінчив середню школу № 4, паралельно навчався в студії Львівського державного музичного училища ім. С. Людкевича по класу флейти, вступив на радіотехнічний факультет Львівського політехнічного інституту, брав участь у самодіяльному Народному симфонічному оркестрі вищу, одночасно працював у Студентському проектно-конструкторському бюро, закінчив інститут з червоним дипломом і був залишений працювати в альма-матер, зараз успішно займається програмуванням.

Громадська діяльність Анатолія Дмитровича зосереджена на підготовці до створення в НУ «Львівська політехніка» нового структурного підрозділу — Інституту винахідництва, концепція якого була опублікована у співавторстві з Н. І. Чухрай у виданні «Винахідники України — еліта держави. Винаходи та інновації» (том III, с. 28–29, 2014 р.) під назвою «Інститут винахідництва — джерело фінансування наукової та інноваційної діяльності дослідницького університету».

Життєве кредо А. Д. Педана сформульовано у крилатому вислові: «Будь-яка мрія може стати реальністю, якщо належно налаштувати вітрила». Бо об'єктивно існуючі потоки (енергії, речовини, інформації, фінансів, людей, думок та ін.) самі винесуть до мети, якщо вчасно змінювати галс. Це переконання, успадковане від матері, і обумовило визначальну рису характеру Анатолія Дмитровича — активний оптимізм.

Його наставниками є: біофізик Карл Трінчер, психолог Абрахам Маслоу, дієтолог Ян Квасьневські.

Хобі — винахідництво.